

Miljøminister Karen Ellemann

Cc: MPU og EEU

København 5. oktober 2010

Vedr.: Dansk Amflora forbud; GMO-forurening i Sverige; og Kommissionens forslag om national selvbestemmelse mht. GMO-dyrkning

Kære Karen Ellemann

Vi var i Greenpeace meget glade for din udmelding 15. april om, at du ville arbejde for at forbyde GMO-kartoflen Amflora, som EU-kommissionen godkendte 2. marts 2010

I dit svar til MPU (221) den 11. maj 2010 vurderede du, at det ville være vanskeligt for Danmark at lave nationalt forbud mod Amflora, og at det ville være vanskeligt at føre annullationssøgsmål mod EU-kommissionen for at få Amflora-godkendelsen trukket tilbage.

Siden da har flere lande overvundet vanskelighederne og gennemført nationale forbud mod Amflora dyrkning på deres territorier. Også annullationssøgsmålet er gået i gang. Ungarn, Luxemburg, Frankrig, Østrig og Polen står nu bag en fælles retssag ved EU-domstolen med krav om, at Kommissionens godkendelse af Amflora-kartoflen trækkes tilbage. Det er absolut en retssag, som Danmark burde være en del af, da argumentationen er i overensstemmelse med de synspunkter, der ligger til grund for Danmarks afvisning af Amflora.

Slutteligt oplyste du folketinget i dit svar 11. maj, at de danske stivelsesproducenter har fravalgt at bruge GMO-kartoflen. Dermed forstået at DK ville være lidt sikret mod GMO-kartoflen, på trods af at regeringen valgte ikke at gennemføre det lovede Amflora-forbud.

Men det er desværre en falsk tryghed. I Sverige traf stivelsesproducenterne præcis som i Danmark beslutning om ikke at bruge GMO-kartoflen. Alligevel blev der i juni plantet Amflora GMO-kartofler i Sverige. Det er BASF, virksomheden bag Amflora, der står for dyrkningen af deres egen GMO-kartoffel, på jord de har lejet af private landmænd i Sverige. Foruden Sverige har BASF også lejet marker i Tyskland og Tjekkiet. Uden et nationalt forbud er der pt absolut intet til hinder for, at BASF kunne have besluttet at leje marker i lammefjorden og dyrket deres GMO-kartofler i Danmark.

Den 2. september 2010 oplyste svenske myndigheder, at BASF, på trods af alle anstrengelser for at holde styr på GMOerne, var kommet til at udsætte en ikke-godkendt GMO-kartoffel på 5-8 af deres svenske Amflora marker. Det er BASFs uunderbyggede hypotese, at forureningen er begrænset til to såsædspartier, som hver for sig skulle være blevet forurennet ved to separate håndteringsfejl i henholdsvis 2007 og 2009. Alternativt, hvis man ikke tror på hypotesen om to separate fejl, må det antages, at forureningen ikke er begrænset til to såsædspartier. I lyset af BASFs uheld i Sverige mener Greenpeace, at Danmark straks bør gennemføre det nationale forbud og at deltage med de fem andre medlemsstater i Amflora annullationssøgsmålet.

Kommissionens forslag om national selvbestemmelse om GMO-dyrkning.

Amflora sagen er et meget konkret eksempel på den problemstilling i skal drøfte på miljøministerrådsmødet den 14. oktober. EU-kommissionen har foreslået, at medlemslandene skal have større selvbestemmelse mht GMO-dyrkning på deres territorium.

Kommissionens forslag tager udgangspunkt i rådskonklusionerne fra dec 2008, hvor miljøministerrådet ensstemmigt erklærede sig utilfreds med hvordan Kommissionen/EFSA håndterer den GMO risikovurdering, som direktiv 2001/18 og forordning 1829/2003 allerede kræver. I forbindelse med Amflora ville det oplagt have været bedst, hvis den eksisterende lovgivning var blevet fulgt og Amflora ikke var blevet godkendt. Kommissionens forslag tager dog slet ikke fat i rådets grundlæggende krav fra dec 2008. Kommissionens forslag drejer sig i stedet om øget mulighed til at begrænse GMO-spredning (i form af nye frivillige retningslinjer om sameksistens og medregning af socio-økonomiske konsekvenser) og om forslaget om øget national selvbestemmelse mht. GMO-dyrkning. Det er vigtigt at Kommissionen forstår at øget national selvbestemmelse mht GMO-dyrkning ikke må komme i stedet for en væsentlig forbedring af risikovurderingen på EU niveau.

Som Amflora sagen viser, er det ønskeligt hvis det blev gjort lettere at lave nationale forbud. Problemet er, at Kommissionen i sit forslag fordrer, at medlemslandene ikke må basere nationale dyrkningsforbud på miljø og sundhedshensyn. Det er et problem af to grunde dels fordi det netop er miljø og sundhed der ligger til grund for DKs ønske om forbud mod Amflora kartofflen (antibiotikaresistens og mangelfuld risikovurdering); og dels fordi medlemsstaterne kan risikere, at skulle forsvare deres nationale forbud overfor WTO. WTO anerkender nationale forbud hvis de er baseret på sundhed og miljø hensyn. Men det vil være meget vanskeligere, at forsvare et GMO-forbud overfor WTOs, hvis det er baseret på hensyn til etiske, moralske, sociale eller økonomiske konsekvenser. Med forslagets nuværende udformning er der risiko for, at medlemslandene alene får en pro-forma rettighed til at forbyde GMO-dyrkning. Men at landene, fordi de er forhindret i at basere forbuddet på miljø og sundhedshensyn, reelt ikke vil kunne benytte denne rettighed pga. frygt for at stå foran WTO uden de stærkeste argumenter (mangelfuld risikovurdering og antibiotikaresistensgener).

- Det er derfor vigtigt at Kommissionens forslag ændres så medlemslandene får mulighed for at basere deres GMO-dyrkningsforbud på miljø og sundhedshensyn.
- Det bør gøres obligatorisk, at medlemslandene indfører spredningsbegrænsende tiltag. Hvis det er frivilligt risikerer vi at få GMO-forurening via nabolande.
- Det bør ligeledes gøres obligatorisk, at de socio-økonomiske konsekvenser vurderes som led i ansøgningsprocessen.
- Slutteligt er det meget vigtigt, at fastholde kommissionen på det egentlige indhold fra rådsbeslutningen i dec 2008 om at forbedre

Med venlig hilsen

Dan Belusa

Greenpeace